

Izhaja 10. in
25. dan vsa-
cega meseca.

POPOTNIK

Velja za celo
leto 3 gold. za
pol leta 1 gold.
50 kr.

List za šolo in dom.

II. leto.

V Celji, 10. junija 1881.

II. list.

O pravilnem izgovorjanji v narodni šoli.

Franjo Gabršek.

(Dalje.)

Velika pridobitev na pedagogičnem polji se je početkom tega stoletja pribojevala. Razperšilo se je duhomorno čerkovanje pri prvih vajah v čitanji, njega mesto je nastopilo glaskovanje in ž njim ono poučevanje v čitanji, katero je prirodi otroškega duha mnogo bližje, če ne uprav izvor pojavljanja njegovega. Glasovi, človeškemu duhu prirojeni, počeli so se na priroden način iz njega izvajati; pot jim je določila priroda sama. Kolike vrednosti je ta metoda pri prvem pouku v čitanji, vé le oni prav ceniti, kateri se je že kedaj sè čerkovanjem trudil. Vse gre lažje, skoraj igraje, izpod rok, in smoter se v mnogo krajšem času doseže. A hrepenenje po izboljšanji metod gnalo je pedagoge še dalje. Misel, da čitanje in pisanje izvira iz jednacega delovanja človeškega duha, dovedla jih je do čitalno-pisalne metode, katera se je kmalo sprevergla v pisalno-čitalno, kajti človeški nagibi so v vlastnem ustvarjanji in pretvarjanji misli v vidljive oblike mogočnejši, nego li naopako.

Nekateri metodikarji pa so šli še dalje, in dandanes govorimo o metodi z normalnimi besedami, katero nekateri imenujejo tudi realno, ali analitično-sintetično, ali metodo z zjedinjenimi vajami v nazornosti, jeziku, pisanji in čitanji. Katera teh metod je najboljša, katero nam gre z ozirom na naša sedanja učila rabiti in katera naj bi nam v bodoče rabila, to razpravljati mi ni namen. Bodi si pa ta ali ona, vsaka izvira iz glaskovanja, ter rabi glaskovanje s početka do konca. Temu ne more drugače biti, ker kar je prirodnega, ne dá se z nobeno umetelnostjo nadomestiti.

Kot uvod denašnjemu poučevanju v čitanji in pisanji vadijo se pripravljavne vaje za uho in govorila, za oko in roko k pisanju. Da so te vaje nezogibno potrebne, mi ni treba na dalje razpravljati. Da pa je treba otroke pred vsem drugim v govorjenji urediti, ostalo bode toliko časa pedagogično načelo vsega poučevanja, dokler bode govorjenje v obče veljavo imelo. Predno govorim o glaskovanji, navedem naj nekoliko reči o blagoglasnem govorjenji v obče.

Nedoločenost in zmešanost v jeziku ustvarja nedoločene in zmešane pojme. Nejasni pojmi, nejasno predstavljanje pa ovira izraževanje misli, brez

katerih si pač pravega pouka misliti ne morem. Zato pa ima človek govor, da svoje misli izraža. Kakor pa treba učitelju učenceve misli, predstave in pojme še le vzbujati, ter, v določene kroge omejiti, tako in še bolje pa mu je tudi skrbeti, da učenec pridobljene pojme pretvori v oni prirodni dar, kateri človeka tako veličastno loči od živali, v jezik, v govor. No, kako malo je jezik v šolo vstopivšega otroka razvit, to vé vsak. Ne le, da ne zna misli v besede pretvarjati, kajti v to mu manjka še duševnih sil, temveč jezik kot del telesa mu je še tako okoren, da često ne spraviš iz njega nobenega stavka. Uzrok temu je iskati največ v domači vzgoji. Učitelja čaka torej trudapolno delo, katerega pa se ne sme ustrašiti. V prvi versti treba govorila izobraziti, ker le, ako bodo ta ustrezala volji duše, govoril bode otrok. Verhu tega pa treba v otroku tudi čut za lepo govorjenje vzbujati in izobraževati, ker le tako mu bode pouk koristil. Otroci se morajo ves čas v pravilnem govorjenji uriti in na čisto in krepko izgovarjanje književnega jezika privajati. To pa ni tako lahko. Vsaj vemo, da dom v tej zadevi le slabo podpira šolo; kedar se pa zvonaj šole podira ono, kar se je v učilnici z velikim trudom postavilo, onda nima pouk zaželenega uspeha. A zaman ne bode pouk. S poterpljenjem se dá mnogo doseči.

Vaje v blagoglasnem govorjenji pa treba pričeti že s početka, takoj prvi dan, dokler deca še ni razvajena, dokler je še moči uho na lepe glasove privaditi. Pozneje, ko so se napake že ukoreninile, ne gre to delo nič več tako spretno izpod rok. Pred vsem je treba paziti na delovanje otroških ustnic, in gledati, kako odpirajo otroci usta. Šepetanje in jecljanje (zapletanje jezika) v govorjenji je treba takoj odstraniti, če ni ukoreninjeno v govorilih. Prenaglenost, pogoltnenje zlogov, nejasnost in nerazločnost, bližanje k narečju ter vsako nečisto izgovarjanje treba že v kali zadušiti, ako hočemo, da bodo otroci lepo govorili in pozneje razločno in blagoglasno čitali. Zanimarjanje glasovnih ustrojov in družih govoril dela učitelju največ preglavice, a s trdnostjo obvladal bode tudi to napako otroško. Večkrat se nahajajo učenci, katerim so govorila pravilno ustvarjena in imajo tudi gladek in krepak glas, pa se jim ne ljubi ust odpirati. Takim treba pokazati resen, oster obraz ter jih k delu naganjati in opominjati, da se brez truda ničesar ne doseže. V obče se mora strogo zahtevati jasnost in čistost samoglasnikov, ostrost in določenost soglasnikov že pri prvih vajah v govorjenji, pri odgovorih, pripovedovanji i. t. d. Pri tem pa ne sme učitelj pozabiti, da ima še nezrelo deco pred seboj, da ji manjka še vsacega pojma o pravem in lepem govorjenji. Tega jim treba še le vzbuditi, pa brez pravil in teorij. Merodajno bodi le učiteljevo izgovarjanje, on jim bodi uzor, po katerem se imajo ravnati. Znano je, da je učiteljev vzgled velik. Otroci pazijo le na njegova usta; kakor jih odpre on, tako tudi otroci, kakor zavije on, tako tudi oni; vsaj posnemajo še globok ali visok glas učiteljev. Zato pa mora učitelj skrbeti, da se najprvo sam dobro pouči o pravilnem izgovarjanji. Od svojih učencev bo zahteval le, da tako izgovarjajo, kakor on in blagoglasje jezika zahteva. Vsako razlaganje bo kot nebiestveno opustil. Izkušen učitelj pa tudi ne bo vseh učen-

cev po enem kopitu obdeloval; oziral se bode na posebnosti otrok. Znanje govornih ustrojov in njih delovanja mu bode pripomoglo k spoznavanju, kje tiči napaka, ter se bo po tem ravnal. Oziral se bo, toda le prve tedne, tudi na narečje; pa bo vselej zahteval poleg narečja tudi književni jezik. Na dalje ne bo pozabil, da ima pred seboj morda kacega tujca ali učenca iz drugega kraja, kjer je jezik še bolj popačen. Takemu bo posebno razločno in počasi izgovarjal, kar bode učenec ponavljal. Vse to in pa poterpjenje mu prinese obilo plodu za pozneje vaje v jezikoslovji, sosebno v pravopisji.

Da se mora na ta način poleg domačega govora ukoreniniti v učencih pravilen, književen jezik, je očitno. In če bode dom še toliko izpodkopaval tla pravilnemu govorjenju, izpodriniti ga ne bo mogel, ker je jezikoslovni čut močnejši, kot vsi drugi upljivi. Na ta način upljiva učitelj tudi na dom, in mnogo lepih izrazov, ter mnogo lepše in blagoglasnejše govorjenje se bo vpeljalo po otrocih tudi doma. Temu imamo primerov zadosta. Zvlasti pa naj skerbi učitelj, da postane lepo govorjenje deklamacija, kot bodočim materam, ne le navada, marveč potreba. Kolikega pomena bode to za prihodnji narod, je lahko uvideti.

(Dalje prih.)

Zemljepisje v ljudski šoli na podlagi domovinoslovja.

I. Splošni del.

Kdo bi tajil, da je zgodovina potreben predmet v ljudski šoli? Če pa v zgodovini podučujemo, sprejeti nam je tudi zemljepisje v šolo, kajti zgodovina brez zemljepisa je soba brez tal, orač brez njive; zgodovine brez zemljepisa si kot dušne hrane prave vrednosti misliti ne moremo; manjka ji prave razumljivosti, manjka ji glavnega faktorja, ki bi imel stvar razjasnjevati in duh omikovati. Pa zemljepisje ni le zgodovini pomočno znanstvo, marveč stoji kot predmet v šoli veliko višje. Dandanes, ko nam železne ceste, nagla vožnja po vodah, telegraf in novinarstvo tudi daljne dežele v nekako bližnost stavljajo, ko kupčija in obertnija skoraj celi svet poznati moreta, — dandanes ima zemljepisje tudi za prosto ljudstvo res visoko vrednost. A še cenejše za ljudsko šolo kaže se zemljepisje, ako premislimo, kako ravno ta predmet mlade duševne moči razvijati in krepiti zamore, kako ravno ta predmet v mladih glavah vzbuja zdrave razsodke, sklepe in namenu pripravno fantazijo. Malo imamo pa tudi predmetov, po katerih se ljubezen do domovine tako neposiljeno gojiti dá, nego po zemljepisi.

Zemljepisje nam tedaj ponuja izvrstna sredstva, da zamoremo v znanstvenem in izobraževalnem oziru rešiti veliko nalogo, ki nam jo izreja otrok stavi. Pa kaj ti pomaga še tako izvrstno sredstvo, če se ga prav posluževati ne znaš? Glejmo tedaj, kako nam ga je obrniti, da nam služi v korist. Gotovo je, da mora sredstvo primerno biti opravičilo, ki naše občno delovanje obsega. Kot delavci postavljeni smo v ljudsko šolo, in iz tega stališča nam je treba preudarjati, kako se ima stvar prijeti, da bo prav. Ako hočemo,

da nam poduk v zemljepisji tudi v ljudski šoli dober sad prinese, moramo pred vsem zapustiti široko pot strogo znanstvenega učenja, podati se nam bo na drugo, ozko, da-si za nas trudapolno stezo, po kateri se učno gradivo razmotati dá. Nikdar pa tudi mlada duševna moč razcevela ne bo, in nikdar ne bomo mladeži s pravo vednostjo obdarili, ako jo silimo, da prevzame težavno breme suhoparnih odstavkov, ki naštevajo mutasta imena dežel, mest, tergov, gorá, rek i. t. d. Takšno podučevanje dece ne bo nikdar zanimivalo; nikdar se ne bo vnelo mlado serce po njem za domovino. Kaj pomaga, ako učenec svojo nalogo še tako lahko (?) in urno na pamet pové; beseda je na jeziku, — serce in um ostaneta prazna. — To je potrata časa, kajti malo potem, ko deček iz šole stopi, ne vé o zemljepisu nič drugega, kakor to, da da ga je le-to neusmiljeno mučilo.

Učitelj, kateri pri tem predmetu reč pravilno razsnovati hoče, mora skrbeti, da si učenci prilastijo naj poprej dobre glavne pojme. Ni je pa lepše prilike, učencem le-te pojme prav jasno razloževati, nego pri podučevanju v domovinoslovji; se vé, da mora učitelj tudi tu razumno in stvari primerno ravnati, ako hoče svoj namen doseči. Le na podlagi domovinoslovja, ki se je jedernato obravnavalo, se bo v ljudski šoli podučevanje o zemljepisji v malih urah, ki so za ta predmet odmerjene, učencem v korist veršilo. Kdor razjasnjevati hoče, mora snov na drobno razdeliti in potrebuje torej veliko več časa, nego tisti, ki snov kot celoto obdeluje. Ako pa učitelj posamezne podrobne dele še le pri podučevanju razlagati mora, tedaj mu ne bo mogoče, celo tvarino, ki se v učnih načrtih nahaja, predelati; njegov nauk tudi ne bo nikoli dovolj jasen in spregleden. Ni se tedaj čuditi, ako ima analitično podučevanje pri tem predmetu tu pa tam veliko nasprotnikov, ker neki veliko zamude učini. Se vé, da tisti, kdor le „prednaša“ in „nareka“ in snov potem učencem na pamet učiti ter ponavljati dá, lože in hitrejšje celo predpisano tvarino „predela“, nego oni, ki analitično ravna. V prvem slučaju se na videz sicer veliko doseže, in učitelj pri vsem tem nima veliko truda; — in nemara, da se vsled takšnega „napredka“ in „izverstne oprave“ njegova šola enostransko odlikuje; a vendar previden pedagog bo spoznal takšno delovanje koj kot golo sleparijo. Usta so polna, — glava pa je prazna; da, mehanično blebetanje ne bo nikoli duševnih moči razvijalo in krepilo. Boljše je, predmet iz šole izriniti, nego da se ž njim tako brezvestno ravna; to je zopet potrata časa, na drugi strani pa se duh pači. Učitelji smo primorani, postavno določeno tvarino v terdo odmerjenem času predelati. Kako jo hočemo zasukniti, da ne le postavi gledé na kolikost, temuč tudi lastni vesti gledé na kakšnost ustrezemo? K sreči ni težko najti sredstva, po katerem se vse neugodnosti po večem prikratiti dadó, imenuje se: Priobčuj malo, a to temeljito in dobro! Učni načrt je pač le okvir, kojega tvoje delovanje polniti ima, — kako? — na voljo ti je dano. Varovati se bo s prva, slike prenatanko risati, podajaj je v velikem, pa prostem in jasnem obrisu. Odpovedati se boš mogel navadi, vsak potoček, hribček, vsak še tako mali kraj i. t. d. naštevati. Kaj je treba n. pr. otroku znati vse evro-

pejske otoke in poluotoke. kaj je n. pr. treba naštevati celo versto španskih mest? Slika, preobložena z nebistvenimi rečmi, ostane v spominu zmiraj nekako temna, duh je ne more nikoli prav razločiti in tudi sprejeti ne, med tem, ko se slika, polna čverstih in mičnih obrazov, lahko globoko vtisne. Le-te slike stvariti mora učitelj razgovarjaje se z učenci tako, da mu le-ti pri delu pomagajo; potem pa pristopi otroška domišljija, ter sliki pravo velikost, obširnost, pravo podobo in životvornost pedá. A otroška domišljija bode svojo nalogo le takrat gotovo rešila, ako je po vseskozi pravilnem nauku o domovinoslovji dosti pripravnega gradiva sprejela, kojemu oddaljene slike lahko primerjavati zamore, — le takrat, ako učitelj to bojazljivo vedno spodbuja in sicer tako, da se lahko iz daljine povrača v bližino in pa, da iz znanih stvari sklepa na neznane. Učitelj, kateri je tudi to zadnjo nalogo, ki je vsigdar pogoj pravilnemu, plodnemu podučevanju o zemljepisji, zvesto in vestno izpolnil, — tak učitelj sme pač mirno pričakovati dober sad svojega verlega delovanja, koji mu izostal ne bode. Le-ta dober sad lahko koj zapaziš: le glej, kako se mladež veseli vsake ure, v koji zemljepisje obravnavaš; le glej, kako lepo in pravilno ti pismeno ponavlja, kar si je po ustmenem uauku prilastila! Ali ni to očitien dokaz, kako obilen je uspeh takšnega, če tudi trudapolnega ravnanja? Ali ni takšen uspeh pa tudi popolnoma vreden velicega tvojega truda?

Poskusil bom, tu navedene uzore praktično razjasniti. Je-li mi bo to mogoče, kaže naj praktična obravnava, koja vam v prihodnjem listu „Popotnika“ podam.

Slovniška obravnava v ljudski šoli.

Spisuje V. J a r c.

(Dalje.)

166. Sledeče samostavnike primerjajte, v kateri lastnosti kol hočete — po vseh treh stopnjah.

Škarje, nož, britva. Zid, papir, sneg. Stol, miza, polica. Les, kamen, jeklo. Preja, eviren, svila. Lice, črešnja, kri. Fižol, grah, proso. Studenec, potok, reka. Griček, hrib gora.

N. pr. Škarje so ostre, nož je ostrejši, britva je najostrejša.

167. Mesto riže stavite primerne samostavnike!

Ali je krava večja od —? Ali je tele manjše ko —? Ali narednik (mojster ali nastavnik) ni bolj učen kakor —? Stric niso manjši od —. Slamnik je hladnejši nego —. Slama je lažja (ložja, ležja), kakor? — Ali je cesta širja, ko —? Ali brata nista mlajša, kakor —? Travnika sta bila večja, kot —. Ali niste njivi bolj gnojni, kakor —? Ali ste cerkvi viši, kakor — Rjuhi ste bolj beli, ko —. Goloba sta krotkejša od —. Jagnjeta so manjša kot —. Gospodje so bolj učeni, kot — Volkovi so nevarnejši od —. Ali niso reke globokeje od —?

168. Sledečim pridevnikom poiščite primernih samostavnikov, ter jih v stavkih primerjajte po vseh treh stopnjah — kakor v 166. nalogi! (Izdelajte, v katerem času hočete.)

Lep, znažen, drag, siv, moder, učen, raztergan, debel, zaspan, dereč, strupen, požrešen, zvit, prederzen, bodeč, gibčen, košat, boječ, kratek, plašen, delaven, zvest, pravičen, dolg, terden. N. pr. Plavice so lepe, nageljni so lepši, vertnice so naj lepše. Veža je snažna, kuhinja je snažnejša, izba je naj snažnejša.

Nekaj pridevnikov pa je, ki se ne dajo prav nič stopnjevati; to so vsi tisti, ki so naravnost iz samostavnikov v pridevnike spremenjeni s pomočjo raznih končnic, n. pr. brat, bratov, a, o; les, lesen, a, o; srebern, a, o; razven teh so še nekateri drugi kakor: mertev, i. t. d.

169. Iz berila št. str. poiščite vse pridevnike in jih zapišite sé samostavniki vred, h katerim pripadajo, po vseh treh stopnjah.

170. V sledeči nalogi stavite pridevnike v prvo in potem v drugo stopnjo!

V morji je največ vode skupaj. Cerkev je najlepše poslopje. Ovca je najpohlevnejša žival. Lastovka je najhitrejša ptica. Hrast je najmočnejše drevo. Lipa ima najmeči les. Železo je najkoristnejša ruda. Zlato je najdražja kovina. Britev je najostrejši nož. Kolibri je najmanjši ptiček. Po zimi je najkrajši dan, pa najdaljša noč. Stolp je najvišje zidovje. Voda je najbolj zdrava pijača. Breskev ima najtëršo koščico. Spomlad je najprijetnejši čas.

Skloni samostavnikov.

Imenovavnik stopi na vprašanje: kdo ali kaj?

Prečitajte pazljivo sledeče stavke ter povejte, ktera beseda je osebek in ktera je dopovedek v vsakem stavku posebej.

Družina dela. Petje je prijetno. Venec se suši. Kopača počivata. Orači so trudni. Vervarja sta rokodelca. Gaber je drevo.

Osebek stoji zmiraj na vprašanje: kdo ali kaj, po osebah in drugih živih stvareh se praša; kdo, po neživih stvareh pa se praša z besedico: kaj.

Vsaki samostavnik, ki ga dobimo v odgovor na vprašanje kdo? ali kaj? stoji v imenovavniku.

N. pr. Kdo dela? — družina dela. Samostavnik družina stoji toraj v imenovavniku, ker ga na vprašanje kdo v odgovor dobimo.

V prejšnjih stavkih podrižajte vse samostavnike, ki stoje v imenovavniku!

Imenovavnik se imenuje tudi prvi sklon in je navadno osebek v stavku.

171. Poiščite s pomočjo vprašanja imenovavnike v 69. nalogi!

172. Imenovavnike v 142. nalogi spišite, ter pri vsakem opomnite, v katerem številu je imenovavnik.

173. Prepišite iz berila . . . vse imenovavnike in povejte, v katerem številu je kteri!

Iz „Popotnikoye“ torbice.

Kdor veliko in daleč popotuje, veliko vidi in sliši, pa tudi sam marsikaj skusi. Tudi „Popotnik“ popotuje že drugo leto. S polno torbico se je vselej na pot podal; vračaje se, pa si je tudi nabiral razne tvarine, med temi je nabral tudi dokaj „malenkosti“, za katere se marsikdo še ne zmeni. Takšne „malenkosti“ v društvih in zborih navadno ne spolnjujejo verste pedagoškim obravnavam; pa zakaj se ne uverščujejo? — zato ne, ker so „premalenkostne.“ — A resnica je, da tudi majhen merčes v veliki množici cele gozde pokonča. — Veliko psov volčja smert. — No pa čemu tolikšnega uvoda in opisovanja!

1. Bil sem v neki šoli, v koji je učitelj, spraševaje otroke, hodil gor in dol po šolski sobi. — „No, to je pa res že prava velikanska pregreha!“ slišim nekega tam-le oporekati. Pa le počasi; na herbtu nima nihče videčih oči. Jaz pa sem sedel v zadnji klopi in sem opazil velik nered med učiteljevim spraševanjem: če je šel učitelj dol, se je prašanec za njim obračal — če je znal, drugače pa je kukal v bukvice, ali nastavljal ušesa, da bi mu kdo odgovor povedal. — Ravno tako je, ako razlagaje hodiš po šoli, tebe učenci ne morejo popolnoma umeti, ali vsaj ne tako pravilno, kakor bi to imelo biti, ker eno besedo govoriš pred njimi, drugo za njimi ali od strani. Ako so učenci prav pazljivi, gledajo učitelju med razlaganjem v obraz, na usta, na oči, na roko, sploh na vsako učiteljevo gibanje, kar ima gotovo dokaj upljiva na poslušalca.

Kadar sprašuješ in razlagaš, tedaj se ne sprehajaj po šoli; nasprotno pa je potrebno pri pisanji, risanju večkrat iti k posameznim učencem.

2. Uveril sem se tudi, da nekateri učitelji, kadar kaj razlagajo — bodi si že, da je v knjigah, katere imajo otroci pred sabo, ali da ni predmeta, ki se ravno razlaga, v učencevi knjigi — dopuščajo, da med razlaganjem po bukvah liste preobračajo, drug družega povprašujejo — itd. To bi ne bilo pohvalno imenovati.

Kadar učitelj kaj razlaga, naj v onem oddelku, kojemu govori, vsak ima oči obrnjene na učitelja. Da pa učencev roke ne motijo (to se posebno rado zgodi pri manjših), je dobro, da učitelj veleval, kako se imajo roke deržati, in večkrat spremeniti, n. pr. na klop! roke navzkriž! roke v pest! i. dr.

3. V neki šoli sem bil, ko je dotični učitelj ravno izpraševal iz bukvic, kaj so se učili na pamet; a vsi otroci so imeli bukvice odperle, so deloma iz njih brali, ali besede lovili, ki so jih drugi narekovali. — Videlo pa se je, da se je vsak otrok več na bukvice in na tovariše zanašal, kakor na se; — učitelj? — on nij nič rekel!

4. Bila je preskušnja. Sila dolgočasno je bilo poslušati učitelja, ko je vsak učencev odgovor ponavljal; pa on menda te dolgočasnosti nij opazil, kar smo opaževali drugi. Pa je že tako, da človek svojih lastnih napak ne vidi, a pri svojem sosedu opazi vsako „malenkost“ z bistrim očesom.

5. Bila je šolska veselica in „Popotnik“ sè svojo torbico bil je tudi navzočen. Tu se je „deklamovalo“ precej obilo; razni učenci in učenke so govorili. — Na pamet so res znali, ali Dragi mi! to ti je bilo tako brez vsega okusa — na pamet naučeno; kakor se nauči kós na orgelce, tukaj niti v primeru ne more priti. Hitro govorjenje, da pobija beseda besedo; tiho in brez vsakega naglasa — to je suho, mrtvo!

Kar se otroci naučé govoriti na pamet, bodi-si že resno, šaljivo ali žalostno, vsigdar naj se govori razločno, po ločilih in z naglasom; govornik mora vselej sam razumeti, kar hoče govoriti. — Tudi to se dá doseči, če učitelj vzgledno sam pokaže, kako je naglaševati to ali ono besedo v stavku in to vstrajno vzderčuje ter od svojih učencev enako zahteva.

6. Najtežja med „malenkostmi,“ katere sem na svojem popotovanji opazil, bo pa menda ta-le: Veliko število učenikov sem slišal, da se pri podučevanju in sploh, če sè svojimi učenci občujejo, poslužujejo (in menda tudi ob drugih prilikah — ?) jezika, ne čistega književnega jezika, ampak neke mešanice, ki je s tujkami močno napikana; slišijo se tudi posebni krajevni zatezaji in zavijanje.

Ako govoriš slovenski, ne uporabljaj izrazov: teka, fedra, cajgnis, cajt, šrifta, šensrajben, lezen, rehnén, sprahlere, zamerkaš si! štrikati, štrikšola, arbaješola. frajlíh, cegelc, ali pa cetulja, kakor ongavi gospod rečejo; orčšulrat, becirkšulrat, strafenga, ajzenpon, pongof, lodén, fliseg; tam v ta drugi cali beri: zdaj bomo pa še enkrat ta perv štikelc peli. — Prijatelj, nikar se ne muzaj, če me spomin ne zapušča — tudi tebe zadeva po „nekoliko.“ Nikar se ne izgovarjaj: Pri nas vsi tako govoré, smijali bi se mi, če bi jaz tako nove besede govoril; — to je tako vse preveč napeto, nobeden ne govori teko čisto itd. — Tako! ti praviš, otroci, stariši, drugi tako govoré! Ali naj se učitelj od otrok, starišev itd. uči — in to še napéno uči? Tvoji učenci postanejo potem tvoji učitelji in ti boš njih — učenec. Če si navajen takih našesmarjenih besed, treba se ti jih je odvaditi, in to najlože, če obilno čitaš, knjige in časopise, pisane v lepem čistém jeziku. „Jezik ogladite in očistite ga gerdih peg! Kar je tujega dajmo lastniku nazaj!“ vелеva že Koseskri. Če govoriš nemški, ne govori tako zvani „kuheltajč,“ n. pr. „du konst niks! du solst, hast du niks bei sich? lugner, er ist gelofen, das darf ich nicht itd..“*)

7. V mnogih šolah — da, le malo hvalevrednih izjem je — učitelji še zdaj gojé staro, med sedanjimi olikanci že rjavo in plesnjivo šego, pusté, da jih otroci o n i k a j o in sami tudi druge osebe oničejo; v i k a n j e jim je prekmečko. Takega, ki še zdaj oniče, pač vsakdo lahko spozna, da malo, ali celó nič ne čita. — Slišjo, prosim za ključ od šole! — Pojdi k moji „fraui,“ pa naj ti ga dajo. Takšen pogovor sem slišal med učencem in učiteljem.

V nekem kraju sem bil nekaj opazoval, kar se mi je zdelo jako enostransko. — Učitelj je pri vsaki priliki odlikoval otroke premožnejših starišev,

*) O tem prihodnjič več.

in to brez kakega drugega uzroka, kakor samo zato, ker so otroci premožnih, odličnih starišev. Če so bili drugi še tako mirni, če so svoje naloge še tako dobro izdelali, učitelj za-nje ni imel prijazne besede; a proti otrokom „boljših“ starišev se je vselej dobrikal — tudi zunej šole, jih hvalil, božal. — „A to je ta pridna Tončika! — da ist meine brave Linči“ itd.

Takšnih in enakih slabosti nikar otrokom ne prodajaj! Tvoje postopanje je enostransko; tvojemu djanju je sebičnost podlaga; ta pa izpuhuje smrad okužen, ki spoštovanje do tebe očitno pokončuje. Vsakemu po zasluženji — „kar vaga dá!“

9. Ta-le „malenkost“ je pa še skoraj več, kakor navadna malenkost; to je še coklja na kolesu šolskega napredka.

Kdo se ne bo čudil — je skoraj neverjetno, pa vendar resnično, da so še zdaj „nekteri,“ ki dajo otrokom terdih kmečkih starišev, ki nemščine prav nič ne znajo, vendar nemška naznanila. Ne dá se skoraj drugače misliti, da v dotičnih šolah več ali manj tudi nauk po takšnih „pedagogičnih“ načelih uredujejo. Ti „vestni pedagogi“ so krivi, da se tú in tam govori jezik — ne jezik, brodlja sestavljena iz nemških besed in slovenskih končnic ali ob nemških mejah tudi nasprotno, kar je v sramoto Slovincu, kakor Nemcu. Kakšen križ je pa s takšnim učencem, če prestopi na kakšno drugo šolo —! Ne dá se spreobrniti, da bi govoril in pisal čisto slovenski, ali pa čisto nemški!

V katerem razredu si bil? — V cvajtem klasu, erste abtajlung. — Ali imaš dobro naznanilo? — V sprohlerah imam gut, v rehnen pa mitelmesg. i. t. d. — Koliko let si pa hodil v šolo? — Pet let (je kratek odgovor) itd.

Ali se vam taka brodlja lepa zdi? Kaj ne, že enomalo nemški znajo —; že ni več tako „paversko.“

Da, le ponosni bodite na svoj sad; pravična sodba poznih vnukov vam bo stavila v domači zgodovini zaslužen spominek. Valjar.

Dopisi.

Pohorje. G. urednik! Lehko boste mislili, da ste me pri mojem letošnjem dopisu zopet kako „razžalili“, ker Vam vkljub obljubi že skoro pol leta nisem nič pisal. Pa motite se, če kaj tacega mislite! Da sem tako dolgo molčal, temu je povod nekaj blagega, idealnega. Kaj mislite, kaj neki? No, veselilo me je, da sem sè prvim svojim dopisom tako nekako v „seršenovo gnujzdo“ dregnil. Ko sem namreč v onem dopisu „Popotnika“ nekoliko pohvalil, padla je kot na dano znamenje cela versta dopisnikov na njega, od katerih ga je vsak po svoje nekoliko pobožal. Eden hvali njegove praktične spise, drugi njegovo miroljubnost, tretji njegov jezik i. t. d. Res mi je moje „pohorsko serce“ veselja poskakovalo, ko sem videl to lepo versto z menoj enako mislečih gospodov. Izza kulis pa sem tudi zvedel, da Vi, g. urednik, nekaj „Popotnika“ hvalečih dopisov celó niste sprejeti hoteli, ker so baje

kakovost lista s preveč „živimi barvami“ v nebo kovali. Razen gg. dopisnikov samih, užalili ste s tem, da ste one dopise v „papirni koš“ vergli, posebno še mene. Vi ne veste, s kakim veseljem sem ponatisnjene čital! Vsem pa se oni dopisi baje niso tako dopali. Posebno je baje nekemu gospodu pod nos pokadilo, da je eden gg. dopisnikov pisal: „Popotnik“ ne politikuje in ne zabavlja, ampak mirno in tehtno pripoveduje, kar je dobrega slišal in videl.“ Človek bi mislil, da mora ta stavek vsak učitelj z obema rokama podpisati, in vendar je onemu gospodu, ki pa slučajno baje niti naročnik lista ni (njegova mirnost se mu menda neznosljiva zdi), ta stavek silno živce razburil; no, morajo menda na svetu pač razni „značaji (!)“ biti! —

Tudi smo od enega teh dopisnikov zvedeli, kako se je ubogemu „Popotniku“ v začetku njegovega lanskega popotovanja godilo, kako so mu nekteri učitelji kot pred desetim bratom vrata pred nosom zapirali, ali ga neprijazno pred prag postavljali. Da, da, spominjam se še, da ste mi, g. urednik, pri mojem zadnjem bivanju v Celji pravili, da je eden celó odličen slov. učitelj „Popotnika“ z opombo „ne bo sprejet“ nazaj poslal. Nek šaljivec je tedaj onega gospoda skušal s tem zagovarjati, da je rekel: „G. L. se je le zmotil, mislil je menda pisati „v nebo sprejet“. Kdo je imel prav, ne vem. — „Allen immer gefallen, ist ein Glückspiel, wenigen gefallen, ein Werk der Tugend, wenn 's die Besseren sind“ — te Herderjeve besede morajo nam biti pred očmi, da ne onemagamo. Kajti, kolikor so meni okolsčine znane, in na Pohorje se mnogo zvé, se „Popotnik“ ravno najboljšim učiteljem najbolj dopada.

Eden dopisnikov hvali „Popotnikov“ jezik. Po mojih mislih po vsej pravici. Ne tako pa po mislih necega družega Vašega dopisnika, kteremu pa dopisa (vsaj poslal ga je, kakor sem iz zanesljivega vira zvedel), iz meni neznanih vzrokov niste hoteli ponatisniti. Temu gospodu je namreč „Popotnikov“ jezik, čujte! veliko predomač, prenaraven. „Popotnik“ naj bi po njegovih mislih pisal oni terdi, zviti, umetni in z „novimi“ izrazi kar nabodeni jezik, pri katerem si človek potem še jezika (organa) varen ni. Temu gospodu so menda neznane Stritarjeve besede: „Kako moremo po pameti zahtevati, da se vsak človek vedno in vedno jezika uči?“ „Brez potrebe nam oživljajo in vrivajo stare besede in oblike, katerih poprijeti se nam ni moči. To delovanje je predoktrinarno, zatoraj neplodno, da, mnogokrat celó škodljivo. Zdi se mi, da ne terdim preveč, ako pravim, da je ta nesrečna novotarija nakopala mnogo neprijateljev našemu jeziku, národnosti naši in to tudi v verstah naših rojakov in še bolj naših rojakinj.“ (Zvon 1879) To so zlate besede, ktere naj bi vsak slovenski pisatelj vedno pred očmi imel. Po teh tu navedenih nazorih je pisal g. Stritar svoj „Zvon“; in zakaj se je „Zvon“ slovenskemu ljudstvu tako priljubil? Razven zavoljo svojega čistega idealizma, še prav posebno zavoljo svojega priprostega in domačega jezika. Blagi „Popotnik“! Ostani si v svoji pisavi dosleden, ne hlastaj kot pes v vročih dnevih za muhami, za tujimi izrazi, za Slovencem neznanimi, čud-

nimi konstrukcijami in drugimi takimi nepotrebnimi rečmi, ki so — predok-trinarne.

Vidite, g. urednik, te in enake misli so mi rojile po glavi, ko sem čital o „Popotniku“ govoreče dopise. Koga bi neki ne veselilo, če je s svojimi besedami dal povod vsem tem razpravam? Ker sem bil s svojim prvim dopisom tako srečen, najti toliko posnemalcev, se ne boste čudili, ako sprožim danes drugo vprašanje. Dal Bog, da bi se jih tudi v tej zadevi mnogo ogla-silo, da bi tako reč zopet od vseh strani pojasnili (Konec prih.)

Ptuj. Dne 2. junija imelo je naše učiteljsko društvo svoje peto mesečno zborovanje, navzočih je bilo 30 udov. Razgovarjanje o nalogah za letošnje okrajno učiteljsko konferenco je bilo jako živahno in se bode pri mesečnem zborovanju dne 7. julija nadaljevalo. Koncem stavil je g. Juvan predlog, naj učiteljsko društvo pošlje prošnjo zoper Lienbacher-jev nasvet gosposki zbor-nici. Ta predlog se je odbil, ko so Arnhart, Žiher in Vaš dopisnik proti pred-logu in Krajnc za njega govorili, in ko je tudi predsednik Robič svoje mnenje o tem izrazil, da bi bilo neprimerno po nepotrebnem demonstrirati, ker si še misliti ne moremo, da bi vis. zbornica svoje prepričanje o šolskih zadevah tako naglo z nasprotnim zamenjala. —h.

Ljutomer. Iz raznih krajev dobivaš, dragi „Popotnik,“ dopise o učitelj-skem delovanju, samo iz našega okraja Ti nihče ne poroča, kajti naše okrajno učiteljsko društvo dremlje vsled preslabega vdeleževanja in prepričlega števila udov. Da bi pa vendar ta okraj čisto ne zaostal, sprožil je okrajni šolski nadzornik g. Ranner prav dobro misel, naj se namreč namesto društva učiteljski večeri osnujejo, in sicer za Ljutomer, kajti drugi učitelji se zaradi oddaljenosti teh večernih pogovorov vdeležiti ne morejo. Pomen takošnih ve-čerov je zelo važen; enaki so društvenim zborom, ter se veršijo vsaki mesec enkrat, navadno drugi četrtek popoldan, kadar pride g. nadzornik. Tu se razgovarjamo o pedagoških in šolskih vprašanjih; a vendar se mora vsak govor na praktično stran najbolj ozirati. Vsakemu govoru sledi kritika in razni predlogi.

Pervi učiteljski večer smo imeli dne 12. maja. Za predsednika se je volil g. Ranner. G. Ranner je prednašal o pismenem številjenju in pokazal to zelo obširno na izgledih. Za prihodnji učiteljski večer se je za prednašanje gospodičina Dev-ova oglasila. Prihodnjič povem o tem.

K o v a č i č.

Ormuž, 4. junija. Danes imam poročati o dveh sejah našega okr. učit. društva, namreč o sejah 7. aprila in 2. junija. Pri prvi seji je bil kot gost navzoč. c. kr. šolski nadzornik g. Ranner. Po društvenih poročilih razpravljal je imenovani gost o predmetu: „Vporabno računanje v ljudski šoli s posebnim ozirom na vpeljane Močnik-ove računice. Ta razumljiv in temeljit govor je bil z veliko pohvalo sprejet. Pri vporabnih računih nam priporoča g. referent sledeči pot: 1. Nerazumljivi izrazi se razložijo in dana naloga še enkrat po-novi. 2. Učitelj naj da učencem kratek navod, da najdejo rešena in nerešena vprašanja. 3. Logično sklepanje. 4. Naj se najde način, po katerem se naloga

izvrši. 5. Pazi se naj, da so učenci v stanu, izrečeni sklep tudi formalno prav zapisati. 6. Naloga se dovrši a) na pamet, b) pismeno. 7. Izidku se naj da pravo ime. 8. Celi odgovor. 9. Ako se računi z desetinskimi drobci, naj učenci vrednost številnega izraza tudi po drugem potu spoznavajo in izrekujejo. Predsednik Srečko Majcen se g. govorniku v imenu društva zahvali. G. Košar naznanja, da sta z g. Kosi-jem odhajajočemu okr. c. kr. glavarju g. Trautvetter-ju v imenu društva zahvalo za njegovo šoli prijazno delovanje izrekla. G. Ranner pozivlja navzoče, da pristopijo štaj. društvu zoper trpinčenje živali. Na to pride na vrsto sklepanje o predlogu g. Majcen-a mlajšega: „Naj se naprosi okr. š. svet za uvedenje Eichler-jevih risank za vse šole našega okraja.“ G. Ranner ta predlog podpira. Majcenov predlog se sprejme. Dalje sklene društvo si en iztis tega učilnega pripomočka za društvo kupiti. Ker pa se ta učna tvarina ne boče mogla tako preučiti, kakor jo je razdelil g. Eichler v svojem navodu, se izvoli odbor, ki prevzame nalogo, tvarino za 1, 2, 3, 4 razredne šole po naših potrebah razdeliti, in o primernem času o tem referirati. V ta odbor so izvoljeni gg. Kosi, Košar, Strenkl in Rauschl.

Seja dne 2. junija je bila v Središči. Navzoči so bili izjemno dveh vsi udje in več tržanov srediških kot gostje. Po kratkem pozdravu predsednikovem se sprejme g. Paul Unger, nadučitelj iz Središča kot nov ud in zadnji zapisnik se odobri. Došla pisma: 1. Okr. š. svet vabi v svojem dopisu društvo, naj Eichler-jeve risanke — celo tvarino — razdeli za eno-, dvo-, tri- in štirirazrednice, da se boče omenjeni učilni pripomoček zamogel v naše šole vpeljati. 2. Odgovor c. kr. deželnega namestnika na telegram, kterege je društvo o priliki poroke avstrijskega nastolnika odposlalo. Predsednik naznanja, da je vodstvu štaj. učit. zveze opozoril, naj v imenu vseh učit. društev visoki gospodski zbornici zopet odpošlje peticijo, da se ohrani 8 letna dolžnost šolskega obiskovanja, kar se po dolgem živahnem razgovoru odobruje.

G. Košar govori o predmetu: „Izkustvo učiteljevo glede šolskega obiskovanja in na kak način zamore učitelj z ozirom na § 6 šolsk. in učnega reda v tej svrhi vspešno delovati?“ Ta predmet se bo tudi pri učiteljski konferenci obravnaval. Temu sledila je obravnava „Polž“ za srednjo s'opnjo. Razpr. g. Rakuša. Predsednik se zahvali obema govornikoma v imenu društva. Gsp. Strenkl priporoča Musil-ove zvezke sè slov. napisi. Koncem se je sklenilo po predlogu g. Stuhec-a, da bo prihodnje zborovanje 7. julija t. l. pri sv. Tomažu.

Postojnski okraj. Učiteljstvo postojnskega okraja ima letos svoj reden zbor dné 11. julija v Postojni. Spored mu je naslednji:

1. Volitev dveh zapisnikarjev.
2. Opazke g. c. kr. okr. nadzornika pri nadzorovanji šol.
3. Šolske postave in ukazi, ki so izšli po zadnji konferenci.
4. „Kako naj učitelj odgojuje mladino versko-nravno?“ poroča g. nadučitelj Požar—Knežak.

5. Obdelovanje berila: a) Kako se zemlja suče? — s porabo globusa in telurija; ref. g. Dimnik-Postojna; b) berilo: „Človeško telo“ s porabo anatomske tabel; poročevalec g. Trost-Podraga.

6. Ali zamore šola s poldnevničnim poukom zadostiti tirjatvam učnega čerteža? poroča g. Lavrenčič-Slap.

7. Praktični poskus z učenci v šoli: „Na kak način bi se telovaja v š. izbi vspešno poučevala?“ — poroča g. Lah-Vipava.

8. Poročilo knjižničnega odbora in volitev dveh pregledovalcev računov.

9. Volitev obeh bibliot. odborov.

10. Volitev stalnega odbora.

11. Posamni predlogi in nasveti.

Stavljene naloge so zanimive; njih razprava kakor tudi razgovor o njih utegne biti torej prav živahen. Vprašanja so stavljena vsa v slovenščini, in poročevalci so nam porok, da bodo odgovarjali tudi — kakor se pri nas to spodobi — v naščini.

Ob jednom bode na dan konference razstavljena tudi zbirka učil (uč. pripomočkov), kar je vsekako hvalevredno in tudi drugod priporočati. A. G.

† Jožef Lever,

učitelj v Celji.

Hitro, hitro mine čas,

Ah, ne bo ga več pri nas!

(Val. Orožen.)

Naš veleccenjeni, nepozabljivi tovariš se je po dolgi bolezni dné 28. maja t. l. previden sè sr. zakramenti za umirajoče, preselil v boljšo večno domovino, kjer ni tug, ne bolečin. Zapustil nas je v najlepših letih svoje starosti, opominjeva je nas, da smert le pobira in nič ne izbira, da tukaj v dolini solz obstanka ni.

V vedni spomin naj tudi „Popotnik,* kterega je rad prebiral, nekaj črtic iz njegovega življenja objavi, ter jih raznosi na vse kraje, kjer njegovi tovariši, prijatelji in znanci še živé.

Narodil se je Jožef Lever v Šmartnem pri Gornjem gradu dné 14. avgusta l. 1850 od priprostih, verlih, kmečkih starišev, kateri so ga za duhovski stan odločili. Ko je deveto leto spolnil, dali so ga v šolo v Gornjigrad. Leta 1862 je stopil v četerti razred celjske glavne šole in leta 1871 je doveršil latinsko šolo v Celji, ter napravil maturo z dobrim vspehom. Bil je kot učenec vedno zalega obnašanja in se je neutrudljivo učil. Iz Celja se podá kot enoletni prostovoljec k vojakom v Gradec; da bi pa ne zamudil enega leta v svojih namenjenih študijah, se vpiše kot bogoslovec na graškem vseučilišči. Akoravno se je vojaškega uka dobro poprijel, ga vendar ni mikalo, izpit za častnika (oficirja) delati, ker je želel le mašnik postati, kteremu takšne sposobnosti treba ni. Leta 1872 stopi v bogoslovje v Mariboru, ter se s tako pridnostjo uči, da je bil med najboljše bogoslovce uverščen. Vidi se, da s tem ni samo hotel spolnjevati volje in želje svojih starišev, ampak da je čutil v sebi tudi poklic k duhovskemu stanu.

A človek obrača, Bog pa oberne. Neki višji ukaz je prepovedal, take bogoslovce mašnikom posvetiti, kateri niso vojaščine oproščeni. Ves obupan

tolaži sam sebe in svoje roditelje; na zadnje ne vé boljšega storiti, ter zapusti z dovoljenjem častitih predpostavljenih bogoslovje in stopi koj v učiteljišče mariborsko.

Od 29. julija 1874 ga najdemo v verstah narodnih učiteljev pridno delovati. Služil je prvo leto v št. Ilu (St. Egidi) pri Mariboru, od 11. oktobra 1875 do 1. junija 1877 na trirazredni šoli celjske okolice in potem do svoje smerti na mestni šoli za dečke kot podučitelj. Učiteljski izpit je doveršil v Gradci meseca novembra 1876. leta.

Ker je pravoslovje v novejšem času pot odperlo tolikim do dobrih služb v kratkem času, se Lever tudi vpiše za celo leto 1876/77 kot slušatelj pravoslovja na dunajskem vseučilišči, a nadaljeval teh študij ni.

Kot učitelj je rajni svoje dolžnosti vestno izpolnjeval; v svojem obnašanji je bil miren, resnicoljuben, varčen in zmeren, pa kratkih besedi in značajan.

Pride leto 1878 in ž njim nesrečni pot kervavih bojov v Bosno. Tudi rajni mora puško vzeti. Bil je v ognju pri Žepčah in Serajevu. Treselca se ga loti, pošljejo ga nazaj v domače pokrajine (prišel je v bolnišnico v Celovec), na poti mora pod milim nebom prenočiti, ter se tako hudo prehladi, da se mu pljuče pokvarijo. Zarad te bolezni, za katero zdravil najti ni bilo, so ga vojašchine oprostili in dobil je odslužno pismo dné 15. novembra 1880. leta. Nesrečna bolezen ga je v začetku aprila na smertno posteljo pritisnila, od katerega časa je veliko prestal. Pomoči ni bilo, predručiti se ni dalo, kar je božja previdnost sklenila. Bog ga je rešil; blagor mu, ki zdaj počiva in v črni persti v Bogu spi!

Da je bil rajni zelo priljubljen, vidilo se je očitó pri pogrebu 20. maja. Mnogo število zastopnikov šolskih oblastnj iz mesta in okolice, častniki lovskega in domobranskega polka, duhovniki, profesorji, uradniki, čez 30 učiteljev in učiteljic, dečki mestne šole in celjske okolice, meščani, z eno besedo: brezštevlna množica ljudstva je rajnega spremljala na zadnjem potu k večnemu miru. Pevci celjske čitalnice so mu peli nagrobnice; rakev so kinali lepi venci, darovani od učiteljev in učiteljic mestnih šol, od učiteljev šole celjske okolice, od učiteljskega društva, od čitalnice in še mnogo drugih.

Žalujoča zlahta se z ginjenim srcem zahvaljuje vsem, ki so ranjcemu toliko ljubezni in prijaznosti skazali v dolgi bolezni in pri sprevodu. Ta javni dokaz, da je bil rajni priljubljen pri vseh ljudeh, bo hladil in polajšal žalost za njim. Naj mu bo zemljica lahka!

Celje, dné 29. maja 1881.

Anzov Jože.

Novice in druge stvari.

(Presvitli cesar) je imenoval namestnijskega svetovalca g. Oskarja Schiessler referentom v administrativnih in ekonomičnih šolskih zadevah pri štajarskem deželnem šolskem svetu in podelil dosedanjemu poročevalcu, namest-

njskemu svetovalcu g. J. vit. Gebel naslov dvornega svetovalca v pripoznanje njegovih zaslug.

(Pisanke s podobami in tekstom) iz prirodoписja, geografije ali zgodovine, sploh pisanke sè slikami, ki niso z lepopisjem v nobeni zvezi, je vis. c. kr. naučno ministerstvo v ljudskih in meščanskih šolah v obče prepovedalo.

„Gr. Tgpost.“

(Skupna konferenca za okraje Celje, Konjice in Šmarje) bode v Št. Jurji na juž. žel. dne 25. avgusta t. l. po sledečem sporedu: a) Opazke nadzornikove. b) Kaj so višja čutstva in kako naj se v ljudski šoli izobražujejo? c) Vzajemno podučevanje v dvo- ali večrazrednicah. d) Domovinoslovje v ljudski šoli z učnim poskusom za srednjo stopnjo. e) Katero veljavo še imajo navadni drobci v nižjih ljudskih šolah? f) Volitve: 1. zastopnika v okrajni šolski svet; 2. stalnega in knjižničnega odbora. g) Nasveti.

(Vprašanje za letošnjo okrajno učiteljsko konferenco Ptujkega okraja), koje dan in kraj se bode še le pozneje določil, so sledeča: 1. Kako zamore narodni učitelj na šolsko občino upljivati? 2. Nazorni nauk v narodni šoli in sicer: a) razverstitev tvarine za 1. in 2. oziroma 3. šolsko leto. b) Poučni izgled. 3. Kmetijsko nadaljevalna šola glede učnega načerta (IX. zvezek) in krajnih razmer. 4. Kaj se je dozdej glede šolskega obiskovanja skusilo in kako zamore učitelj oziraje se na § 6. šolskega in učnega reda vspešno delovati?

(Iz učiteljskih krogov.) V Popotniku sta gg. profesor Končnik in Brezovnik prinašala manj znane besede, ki se nahajajo v novo izišlih berilih. Jako bi se vstreglo mnogim učiteljem, če bi se te besede v malo knjižico zbrale, da bi jih učitelji pri pouku kar pri roki imeli. Morebiti vstreže kateri gori imenovani gospod tej želji.

—m—

(Finančni odsek dunajskega mestnega zbora) je sklenil, da se učiteljem in učiteljicam od četrte starostne doklade, t. j. od 20letnega službovanja začeni, z vdobrenjem mestnega sveta starostne doklade podvojijo, t. j. od 50 gl. na 100 gl. zveksajo.

(Okrajno učiteljsko konferenco) imajo učitelji Ptujkega, Ormuškega in Rogaškega okraja dne 14. julija v šoli Ptujke okolice.

(Javna zahvala.) O priložnosti poroke Nj. visok. cesarjeviča Rudolfa s princesinjo Štefanijo se je prečastiti gospod Jožef Toporišič, župnik pri sv. Lovrencu v Puščavi, velikega dobrotnika šolske mladine skazal; dal je namreč med uboge učence 50 gl. razdeliti, za kar se mu v imenu učencev priserčna hvala izreka. Iskreno zahvaljuje se pa tudi vsem gospodom in gospem, ki so pripomogli, da se je naši šolski mladini prav izverstna veselica pripravila,

učiteljstvo.

Listnica.

Tiste gospode učitelje, ki želijo, naj bi Popotnik več razpisov učiteljskih služeb prinašal. uljudno prosimo, naj v uč. zborih na to delajo, da se šolske oblastnije naprosijo, da bodo uč. službe razven v uradniških listih tudi v tistih razpisovale, katere naj več učiteljev bere. — Gsp. J. L. v K. Za zdaj prepozno. Kaj menite o novi prepovedi o rabi pisank?

Učiteljske službe

se razpisujejo v stalno oziroma začasno umeščenje s početkom zimskega tečaja 1881/82:

I. Šolski okraj Celje:

Podučiteljske službe: 1. na dvorazrednici v **Grižah**, pošta Žalec, 4. pl. razred in stanovanje; 2. na dvorazrednici v **Frankolovem**, pošta Vojnik, 4. razr. in stanovanje; 3. v **Doberni**, pošta Doberna (Neuhaus) 3. razred.

II. Šolski okraj Vransko:

1. Proviz. učiteljska služba na trirazr. v **Braslovčah**, 4. razr.; 2. podučiteljska služba na dvorazr. pri **Št. Jurji** pri Taboru, pošta Vransko, 4. razr.

III. Šolski okraj Konjice:

1. Učiteljska služba na enorazr. v **Kebelnu**, pošta Konjice, 4. razr. in stanovanje; 2. podučiteljska služba na trirazr. v **Čadramu**, pošta Oplotnica, 4. razr.

IV. Šolski okraj Šmarje:

1. Učiteljska služba na enorazr. pri **Sv. Emi**, pošta Podčetrtek, 4. razr. in stanovanje; podučiteljski službi: 2. na dvorazr. pri **Sv. Štefanu**, pošta Šmarje, 4. razr. in stanovanje; 3. na dvorazr. pri **Št. Vidu**, pošta Št. Jur ob južni železnici, 4. razr.

V. Šolski okraj Gornjigrad:

Učiteljske službe na enorazrednicah: 1. v **Gorici**, pošta Mozirje; v **Lučah**, pošta Ljubno; 3. pri **Sv. Mihelu**, pošta Mozirje; 4. v **Bočni**, pošta Gornjigrad, povsodi 3. razr. in stanovanje. Podučiteljska služba na dvorazr. v **Mozirji**, 3. razr. stanovanje in 60 glđ. doklade.

VI. Šolski okraj Laško:

1. Učiteljska služba pri **Sv. Katarini**, spada h krajnemu šolskemu svetu Terbovlje, pošta Terbovlje, 3. razr. in stanovanje. 2. podučiteljska služba na podružnici v **Gornji Rečici**, spada h krajn. šolsk. svetu Št. Jedert, pošta Laško, 3. razr. in stanovanje.

Znanje slovenskega jezika se zahteva pri vseh službah. Prošnje se imajo poslati po predpisani poti dotičnim krajnim šolskim svetom in sicer do 20. julija 1881.

Celje dné 18. maja 1881.

C. kr. namestnijski svetovalec:

Haas l. r.